Dosarul nr. 21r-1851/22
Nr. generat de PIGD – 1-22095843-02-21r-26102022
Judecătoria Anenii Noi (sediul Bender)
Judecător: Alexandru Bogdan

D E C I Z I E
În numele Legii
(DISPOZITIVUL)

23 martie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Iurie Iordan
Judecători: Elena Cojocari și Marcel Juganari

Cu participarea:
Avocatului Nicolae Dumbrăveanu, în interesele condamnatului Spînu Andrei;
Condamnatului: Spînu Andrei, prin teleconferință;

A examinat în ședință publică, prin teleconferință, în ordine de recurs, recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 prin care plîngerea condamnatului **Spînu Andrei** referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale a fost admisă, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 05.07.2022-07.10.2022;
Instanța de recurs: 26.10.2022-23.03.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 adoptată în privința lui **Spînu Andrei**, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Iurie Iordan***

Judecător ***Elena Cojocari***

Judecător ***Marcel Juganari***

Dosarul nr. 21r-1851/22
Nr. generat de PIGD – 1-22095843-02-21r-26102022
Judecătoria Anenii Noi (sediul Bender)
Judecător: Alexandru Bogdan

D E C I Z I E
În numele Legii

23 martie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Iurie Iordan
Judecători: Elena Cojocari și Marcel Juganari

Cu participarea:
Avocatului Nicolae Dumbrăveanu, în interesele condamnatului Spînu Andrei;
Condamnatului: Spînu Andrei, prin teleconferință;

A examinat în ședință publică, prin teleconferință, în ordine de recurs, recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 prin care plîngerea condamnatului **Spînu Andrei** referitoare la condițiile

de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează grav drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale a fost admisă, și –

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanţă: 05.07.2022-07.10.2022;
Instanța de recurs: 26.10.2022-23.03.2023;
Procedura de citare a fost legal executată.

Asupra recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond.

1. La 05 iulie 2022, condamnatul Spînu Andrei a înaintat judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Anenii Noi (sediul Bender), plângere împotriva administrației instituției penitenciare privind reducerea termenului pedepsei în temeiul constatării condițiilor de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în temeiul art. 385 alin. (5) și art. 473^2 Cod de procedură penală.

În motivarea plângerii, se solicită constatarea condițiilor de detenție ca inumane și degradante pe perioada deținerii în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, pe motiv că condamnatul a fost deținut în celule supraaglomerate, unde persista umezeală, erau insecte, ceea ce este o încălcare a rigorilor art. 3 CEDO.

2. Prin *încheierea Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022* a fost admisă plângerea condamnatului Spînu Andrei împotriva administrației Penitenciarului nr.13-Chișinău, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Spînu Andrei a fost deținut în perioadele: 31.12.2020 – 21.01.2021 (21 zile); 25.01.2021 – 11.03.2022 (410 zile), în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Spînu Andrei, cu 21 (douăzeci și unu) zile, pentru perioada 31.12.2020 – 21.01.2021, în care acesta cu calitatea de prevenit s-a aflat în arest preventiv în Penitenciarul nr.13-Chișinău.

S-a redus pedeapsa condamnatului Spînu Andrei, cu 123 (una sută douăzeci și trei) zile, pentru perioada 25.01.2021 – 11.03.2022, în care acesta cu calitatea de condamnat s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13-Chișinău (410 zile), cu calcularea a 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Spînu Andrei, s-a redus în total cu 144 (una sută patruzeci și patru) zile.

Solicitările recurentului:

3. *Împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac solicitând: admiterea recursului, casarea integrală a încheierii emise la plângerea condamnatului Spînu Andrei. Pronunțarea unei noi hotărîri prin care plângerea condamnatului Spînu Andrei împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenție, cu reducerea pedepsei să fie respinsă ca fiind neîntemeiată și depusă tardiv. Examinarea prezentului recurs în lipsa reprezentantului Penitenciarului nr. 8 Bender cu informarea ulterioară despre decizia luată pe prezenta cauză.*

În motivarea cerințelor sale recurentul a invocat următoarele aspecte:

- hotărârea în cauză o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, or analizând situația de fapt stabilită la soluționarea plângerii, raportată la temeiurile de drept aplicabile cazului, totalitatea circumstanțelor și condițiilor, conchide că judecătorul de instrucție greșit a ajuns la concluzia că în privința condamnatului Spînu Andrei sunt aplicabile prevederile alin. (5) al art. 385 din Codul de procedură penală, soluție ce a dus la reducerea termenului de pedeapsă cu 21 zile;

- or, legiuitorul în preambulul articolului 382 din Codul de procedură penală a statuat următoarele „completul de judecată sau judecătorul, când judecă singur cauza, deliberează mai întâi asupra chestiunilor de fapt și apoi asupra chestiunilor de drept, iar, chestiunile asupra cărora urmează să se expună completul sau judecătorul sunt prevăzute la art. 385 *Idem*”;

- astfel, doar la adoptarea sentinței, completul de judecată sau judecătorul, urmează să soluționeze chestiunile respective și să se expună asupra acestora;

- mai mult este de menționat că prevederile art. 385 din Codul de procedură penală sunt aplicabile exclusiv pentru prevenit și nici de cum față de persoana condamnată care deja execută pedeapsa închisorii stabilită;

- în context, precizează faptul că, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 473^2 din Codul de procedură penală;

- în aceasta ordine de idei, constată că judecătorul de instrucție eronat, neîntemeiat și contrar competenței a aplicat prevederile art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală și ca urmare neîntemeiat a dispus reducerea termenului condamnatului Spînu Andrei cu 21 zile;

- în fapt, cererea condamnatului privind solicitarea de a fi aplicate prevederile **art. art. 385 alin. (5) CPP și 473 alin. (4) CPP a fost înregistrată** în Cancelaria judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender la data **05.07.2022,** contrar prevederilor art. 3 din Convenție;

- respectiv, de la momentul înlăturării condițiilor precare de detenție și până la adresarea plângerii în instanța de judecată conform art. 473^2 CPP, a trecut cu mult peste termenul de **6 luni**, termenul-limită de adresare în ordinea prevăzută de art. 473^2 CPP;

- prin urmare, plângerea condamnatului în Cancelaria judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender urmează a fi respinsă pe motivul omiterii termenului de prescripție prevăzut la art. 473^2 alin. (5) CPP;

- menționează că prin admiterea plângerii prescrise, instanța de judecată a încălcat principiul securității raporturilor juridice;

- or, potrivit jurisprudenței constante a CEDO, termenul-limită de șase luni are menirea de a promova securitatea raporturilor juridice, asigurând ca toate cauzele care ridică chestiuni în temeiul Convenției să fie examinate într-un termen rezonabil și că deciziile anterioare să nu poată fi contestate la infinit. În cazurile în care există o situație continuă, termenul de șase luni începe să curgă de la încetarea situației (*B. and D.* v. *the United Kingdom.* nr. 9303/81, decizia Comisiei din 13 octombrie 1986, Decisions and Reports (DR) 49, p. 44);

- astfel, condamnatul Spînu Andrei nu se mai deține în condițiile reclamate din Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, începând cu data de **11.03.2022,** cînd a fost escortat în Penitenciarul nr.8 - Bender, unde se deține până în prezent, iar prin conținutul cererii cât și în cadrul ședinței de judecată, condamnatul nu a invocat careva pretenții față de condițiile actuale de detenție. Prin urmare, nici instanța nu a constatat careva, încălcări la acest capitol. Menționează că, pretinsa perioadă de aflare în condiții inumane nu poate ti considerată ca fiind una continuă. Conceptul unei „situații continue" se referă la starea faptelor care includ activități continue de către sau din partea statului, pentru a acorda reclamantului statutul de victimă (a se vedea *Montion* v. *France,* nr. 11192/84. decizia Comisiei din 14 mai 1987, DR 52, p. 227, și *Hilton* v. *the United Kingdom,* nr. 12015/86 decizia Comisiei din 6 iulie 1988, DR 57. p. 108);

- în mod normal, termenul de șase luni începe să curgă de la decizia finală adoptată în procesul de epuizare a căilor interne de recurs. Totuși, atunci când este clar de la început că nu este disponibilă nici o cale efectivă de recurs, termenul începe să curgă de la data acțiunilor sau măsurilor de care s-a plâns reclamantul (a se vedea *D.P. and J.C.* v. *the United Kingdom* (dec.), nr. 38719/97. 26 iunie 2001);

- prin urmare, o cerere depusă cu expirarea termenului de șase luni, de când persoana nu se mai deține în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO nu poate fi admisă nici la nivel național, nici la nivelul CEDO;

- suplimentar, menționează și faptul că, pronunțarea încheierii pe cauza dată a fost stabilită pentru data de 07 octombrie 2022. Prin urmare, termenul de contestare a încheierii respective în corespundere cu prevederile art. 473^4 alin.(9) CPP, pentru recurent urma a curge anume începând cu această dată, iar administrația Penitenciarului nr.8-Bender a luat cunoștință cu soluția adoptată integrală la data de 12.10.2022.

Argumentele părților:

4. Prin încheierea Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2022 s-a dispus efectuarea teleconferinței în vederea examinării recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022, în incinta Curții de Apel Chișinău, condamnatul fiind deținut în Penitenciarul nr. 8 Bender.

4.1. La ședința de judecată în instanța de recurs avocatul Nicolae Dumbrăveanu, în interesele condamnatului Spînu Andrei și condamnatul fiind audiat prin teleconferință au solicitat respingerea recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022.

4.2. La judecarea recursului, reprezentantul Instituției Penitenciare nr. 8 Bender fiind înștiințat în mod legal despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de recurs nu s-a prezentat. Astfel, Colegiul Penal a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului Penitenciarului nr. 8 Bender, nefiind încălcat în cazul dat dreptul la un proces echitabil or, potrivit art.447 alin.(1) CPP *Judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie.* ***Neprezentarea inculpatului, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile legal citate, precum și a reprezentanților lor nu împiedică examinarea recursului,*** *însă dacă este necesar, instanța de recurs poate recunoaște prezența lor obligatorie, informîndu-i despre aceasta.*

Aprecierea instanței de recurs.

5. Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, audiind avocatul, condamnatul și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de *a respinge* recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac *împotriva încheierii* Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022*, ca fiind nefondat,* reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

7. Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

8. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

9. Analizând normele de drept aplicabile cazului, instanța stabilește, că potrivit prevederilor art. 469 alin. (1) pct. 17^1) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților. Potrivit art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) și 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 și 267 Cod de executare și numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)-9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), și raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

10. Potrivit art. 473^2 Cod de procedură penală, (1) Plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. (2) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și

descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plîngerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. (3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. (5) Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

11. În conformitate cu prevederile art. 473^3 Cod de procedură penală, (1) Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucție, cu participarea condamnatului sau a prevenitului și, după caz, a avocatului acestuia și a reprezentantului administrației instituției penitenciare. (2) Sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. (3) Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat sau prevenit în plîngere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmînează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus

plîngerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare. (4) Termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

12. Potrivit prevederilor art. 473^4 Cod de procedură penală, (1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate. (3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. (4) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. (6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), prevenții sînt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin.(5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă. (7) Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) și (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăției organului care pune în executare sentința sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. (8) Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei sau al detenției preventive, instanța de judecată dispune respingerea plângerii. (9) Încheierea adoptată în condițiile prezentului articol

este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 10 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor bănești, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.

13. Din materialele cauzei, instanța de fond a reținut că Spînu Andrei execută în prezent pedeapsa stabilită prin încheierea Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender, din 17 iunie 2022, prin care a fost admis demersul Instituției Penitenciare nr.8 mun. Bender privind aplicarea prevederilor art.84 alin. (4) Cod penal în privința condamnatului Spînu Andrei.

Conform art. 84 alin. (4) consolidat cu alin. (1) Cod penal, condamnatului Spînu Andrei, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 3 (trei) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, ca pedeapsă definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin:

- decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2021 (dosar nr.1a309/21), prin care Spînu Andrei a fost condamnat în baza art. 186 alin.(2) lit.d), art. 187 alin. (2) lit. d), e), f), art. 84 alin. (1) Cod penal, la 3 (trei) ani și 3 (trei) luni;

- sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 10 decembrie 2021 (dosar nr.1-978/2020), prin care Spînu Andrei a fost condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, la 3 (trei) ani și 4 (patru) luni închisoare.

Termenul executării pedepsei definitive se calculează de la data reținerii - 26 decembrie 2020, cu includerea perioadei aflării lui Spînu Andrei în stare de reținere și arest după cum urmează: de la 13 august 2018 pînă la 14 august 2018; de la 22 august 2020 pînă la 21 septembrie 2020; și ziua de 09 octombrie 2020.

14. Conform Raportului prezentat de către reprezentantul instituției penitenciare, Spînu Andrei a fost deținut în Penitenciarul nr. 13-Chișinău în perioadele: 31.12.2020 – 21.01.2021 (21 zile); 25.01.2021 – 11.03.2022 (410 zile).

15. Este întemeiat a se reține că plângerea condamnatului Spînu Andrei este declarată în termen legal, or plângerea ce se referă la condițiile de detenție din Penitenciarul nr.13 Chișinău. În asemenea împrejurări, cu trimitere la prevederile art. 473^2, 473^3 și art. 473^4 CPP, care au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că prevederile art. 473^2 alin. (5) din Codul de procedură penală au fost respectate pe deplin.

Astfel, prin plîngerea depusă, Spînu Andrei a solicitat constatarea aflării în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în temeiul art.473^2-473^4 CPP, pentru perioada în care a fost deținut, în Penitenciarul nr.13 Chișinău.

Reieșind din materialele cauzei, se atestă că Spînu Andrei a fost deținut în perioadele 31.12.2020 – 21.01.2021 (21 zile); 25.01.2021 – 11.03.2022 (410 zile).), în Penitenciarul nr. 13-Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, a menționat că celulele erau supraaglomerate, în celule erau condiții igienice și sanitare rele.

Sub acest aspect, instanța de fond întemeiat a reținut faptul că la aprecierea încălcării art. 3 CEDO nu pot fi luate în considerație doar criteriile principale cum ar fi: suprafața ce revine fiecărui deținut, condiții sanitare, dar și sistemul de canalizație, cantitatea și calitatea hranei, accesul la servicii medicale, accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale, existența lingeriei de pat, a hainelor, care în general în sistemul penitenciar din R.M. nu ating un prag minim de suficiență.

Mai mult decât atît, reieșind din situația descrisă în rapoartele prezentate, este evident că cel puțin sub aspectul detenției în condiții de supraaglomerare, accesul la apă potabilă, la duș, față de condamnat nu a fost respectată pe perioada de detenție.

16. Astfel, în cadrul examinării plângerii s-a constatat că Spînu Andrei s-a aflat în arest preventiv până la pronunțarea sentinței Judecătoriei Căușeni din 25.01.2021, și anume în perioada 31.12.2020 – 21.01.2021.

Colegiul Penal notează că în acord cu jurisprudența CEDO, deținerea unei persoane în detenție după pronunțarea unei sentințe de condamnare la închisoare, chiar dacă sentința nu este definitivă și executorie, urmează a fi apreciată ca detenție în vederea executării pedepsei și nu ca măsură preventivă.

Așadar, instanța de recurs nu poate admite alegațiile directorului Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac cu referire la faptul că prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală se aplică la pronunțarea sentinței și nu sunt aplicabile în speță, or însăși art. 473^4 alin. (6) Cod procedură penală face trimitere la prevederile art. 385 alin.(5) și (6) Cod procedură penală, fapt ce denotă că instanța de fond corect a aplicat prevederile legale. La caz, prevederile sus-menționate, urmează a fi interpretate în sensul aplicării art. 385 alin. (5)-(6)

Cod de procedură penală pentru perioada de 21 zile cît Spînu Andrei s-a deținut în Penitenciarul nr.13 – Chișinău în calitate de prevenit.

În lumina celor expuse, se notează că potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Conform art. 88 alin. (3) Cod Penal, timpul aflării persoanei sub arest preventiv pînă la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, calculîndu-se o zi pentru o zi.

Respectiv, arestarea preventivă, ca măsură preventivă, poate fi aplicată și prelungită doar în cadrul urmăririi penale și a judecării fondului cauzei penale, și doar până la pronunțarea unei sentințe (sau decizii) de condamnare a persoanei la pedeapsa reală cu închisoarea, adică cu executare în Penitenciare.

În aceste circumstanțe, având în vedere prevederile art. 385 alin. (5) CPP, **condamnatul Spînu Andrei, fiind în calitatea de prevenit în Penitenciarul nr.13, pentru perioada 31.12.2020 – 21.01.2021, beneficiază de reducere a pedepsei – 21 zile.**

Persoana obține statut de condamnat din momentul pronunțării unei sentințe de condamnare, respectiv Spînu Andrei a avut calitatea de condamnat începând cu data de 25.01.2021, adică din momentul pronunțării sentinței de condamnare de către Judecătoria Căușeni.

17. Colegiul penal menționează că, având în vedere faptul că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța de fond corect a considerat oportun și rezonabil de a calcula 3 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei stabilite lui Spînu Andrei a fost redus cu **123 zile**, pentru perioada de aflare în condiții precare (după formula 410 zile x 3/10 = 123 zile).

Așadar, instanța de fond a stabilit în mod justificat că din termenul pedepsei stabilite lui Spînu Andrei prin sentința Judecătoriei Căușeni din 25.01.2021, pedeapsa să se reducă în total cu **144 zile.**

18. Sub acest aspect, Colegiul penal menționează că la examinarea plîngerii condamnatului Spînu Andrei privind constatarea detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 și 13 ale Convenției pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale, reducerea pedepsei pentru deținerea în condiții precare de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, instanța de fond nu a comis careva erori, or încheierea contestată este una justificată și motivată.

19. Astfel, instanța de recurs consideră că reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

20. Totodată Colegiul notează că la data de 23.12.2022 condamnatul Spînu Andrei a depus prin intermediul secției de evidență și documentare a Curții de Apel Chișinău o cerere înregistrată cu nr. S-11829 prin care a solicitat aplicarea în privința acestuia a legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia.

Referitor la solicitarea condamnatului Spînu Andrei privind aplicarea actului de amnistie în privința sa, Colegiul reține că conform prevederilor art. 1 alin. (1), (4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova ” (1) Prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probaţiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

(2) *Aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa, din reprezentanţi ai Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor, ai Inspectoratului National de Probaţiune, precum şi din experţi psihologi judiciari atestaţi. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiţiei şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiţiei*.

(3) În temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

(4) Aplicarea amnistiei faţă de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar faţă de persoanele inculpate care cad sub incidența art.2 alin.(4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

(5) Persoana bănuită, învinuită poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de procuror.

(6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.”.

În același timp, se constată că, Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova stabilește o procedură specială necesară de a fi respectată de examinare a cererilor persoanelor bănuite, învinuite, condamnate de aplicare a actului de amnistie.

Prin urmare, Colegiul penal constată că sunt aplicabile prevederile art. 5 alin. (1) - (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017: ” (1) În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale şi derogatorii. (2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-şi pierde caracterul de generalitate. (3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală şi o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

În raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că, condamnatul Spînu Andrei a omis să facă dovada faptului respectării procedurii extrajudiciare stabilite în Legea menționată. Nu au fost administrate date că acesta s-a adresat la Comisia specială menționată competentă să examineze chestiunile respective și prin urmare , condamnatul Spînu Andrei se va putea adresa în instanță doar după ce se va adresa în Comisia specială instituită cu solicitarea sa de aplicare a amnistiei și doar dacă aceasta va refuza prezentarea materialelor corespunzătoare în vederea aplicării legii menționat.

21. Pentru motivele expuse mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, Colegiul Penal va respinge recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii

Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022, ca fiind nefondat, reținând în acest sens că încheierea Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 este una legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost reținute.

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 1), lit. a), 472 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 8-Bender, Sergiu Mîrzac împotriva încheierii Judecătoriei Anenii Noi(sediul Bender) din 07 octombrie 2022 adoptată în privința lui **Spînu Andrei**, *se respinge ca fiind nefondat, cu menținerea hotărîrii contestate fără modificări.*

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Iurie Iordan***

Judecător ***Elena Cojocari***

Judecător ***Marcel Juganari***